Kiikla raamatumäng
Kevad 2022,
1. etapp, 18.02.2022

Küsimused ja vastused koos. Esimesel lehel küsimus, järgneval vastus jne

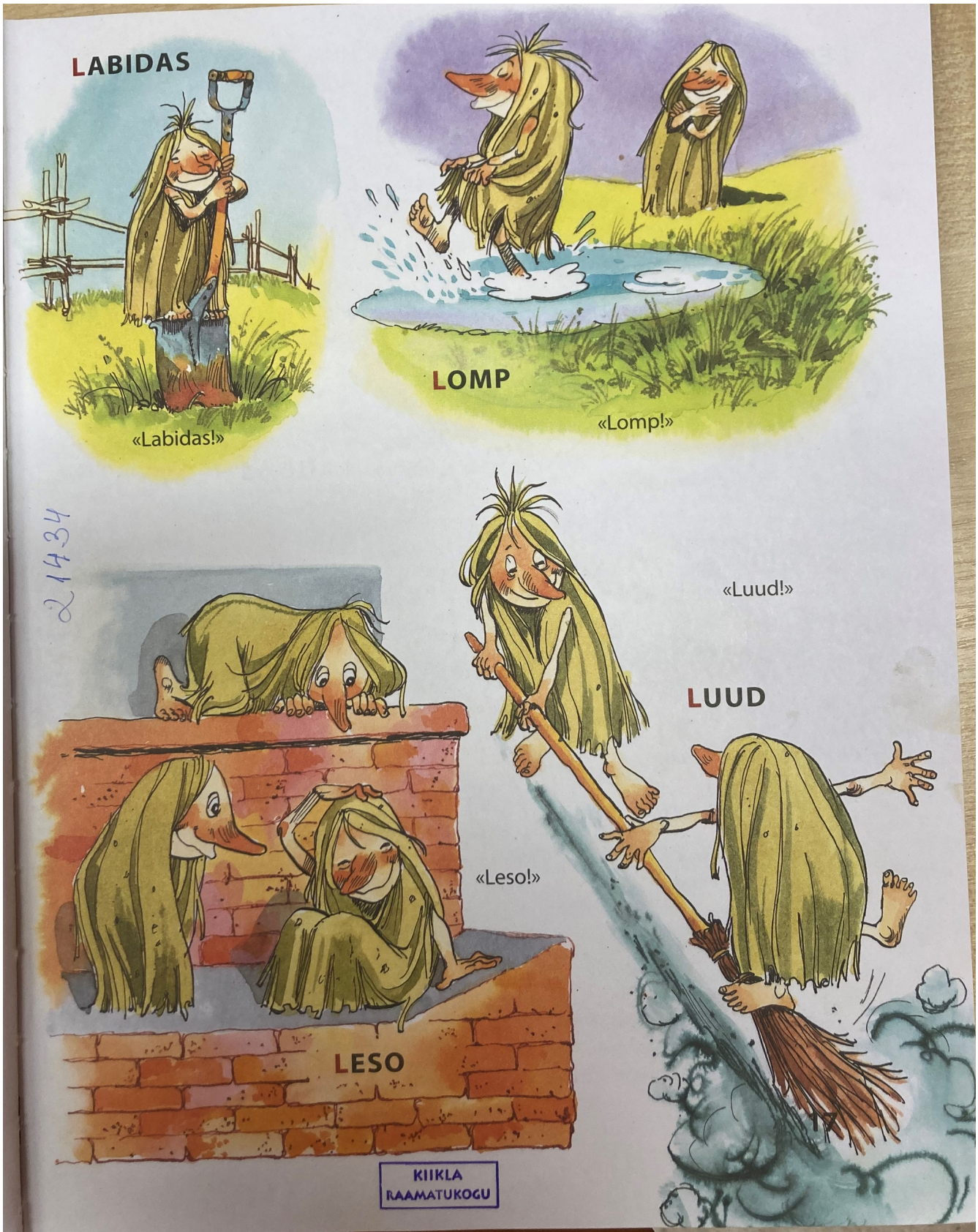

Edgar Valter

POKUAABITS

oli onu Giovannist natuke kahju, ta kummardas aknast sisse ja sosistas:

"Onu Giovanni! Proovi sõela! Sõel sobibki purskkaevu jaoks paremini!"

Giovanni jõllitas teda algul üllatunult, siis puhkes õnnelikult naerma, suudles mõlemale põsele ja tormas sõela otsima.

kõndis rahulolevalt edasi. Ta oli tihti mõelnud, kas mitte hakata ka ise tulevikus leiutajaks. See amet tundus tore ja paistis, et tal peaks selle jaoks ka annet jätkuma. Näed, kui lihtsalt oli ta osanud onu Giovannit aidata! Eks see ole ka loomulik, ta on ju kuulsa leiutaja tütar. Jah, leiutaja oleks vahva olla küll. Ainuke paha asi oli see, et maailmas oli veel teisigi vahvaid ameteid. Nagu näiteks tuletõrjuja ja mustkunstnik ja korstnapühkija ja lendur ja filminäitleja ja kosmonaut. oleks tahtnud neid kõiki proovida.

Kõige rohkem siin ilmas kartis just seda, et ta mõnest põnevast asjast ilma jääb. Ta muutus kohutavalt närviliseks, mõeldes, kui suur on maailm ja kui palju seal leidub seiklusi, millest tema midagi ei tea.

Samal hetkel taba näkku padi. See võinuks tunduda kummaline, sest tavaliselt ju ei lenda õues padjad, vaid ikka linnud ja putukad. Aga teadis väga hästi, kust see padi pärit on. Ta oli just jõudnud sigade majani. Selles majas elasid tädi Helmi ja onu Uuno ning nende kolm väikest põrsapoega. Üldiselt meeldis teiste lastega mängida. No kellele siis ei meeldiks? Mängida on tore ja armastas mürada, turnida ning koledat sõjakisa teha. Ta võis möllata tundide kaupa. Aga sigade juures väsis isegi tema ära. Põrsad ei seisnud üldse paigal ja ruigasid vahetpidamata. Pealegi tahtsid nad mängida ainult padjasõda. polnud ka selle mängu vastu midagi, aga hommikust õhtuni ta patju loopida küll ei viitsinud. Ta katsus põrsastele teisi mänge õpetada, aga see oli täiesti lootusetu. Sa võisid ju võtta kapist välja näiteks mängu "Reis ümber maailma", aga põrsad ei hoolinud sellest põrmugi, ainult kiljusid peenikese häälega ja loopisid patjadega nupud laiali.

Ning mis kõige hullem, täpselt samasugune padjasõja-haige oli ka nende isa Uuno. Suu naerust kõrvuni, möllas ta päevad läbi koos oma poegadega ja loopis patju, ise jämeda häälega huilates.

23971
KIIKLA
RAAMATUKOGU

Andrus Kivirähk

Leiutajatekülа LOTTE

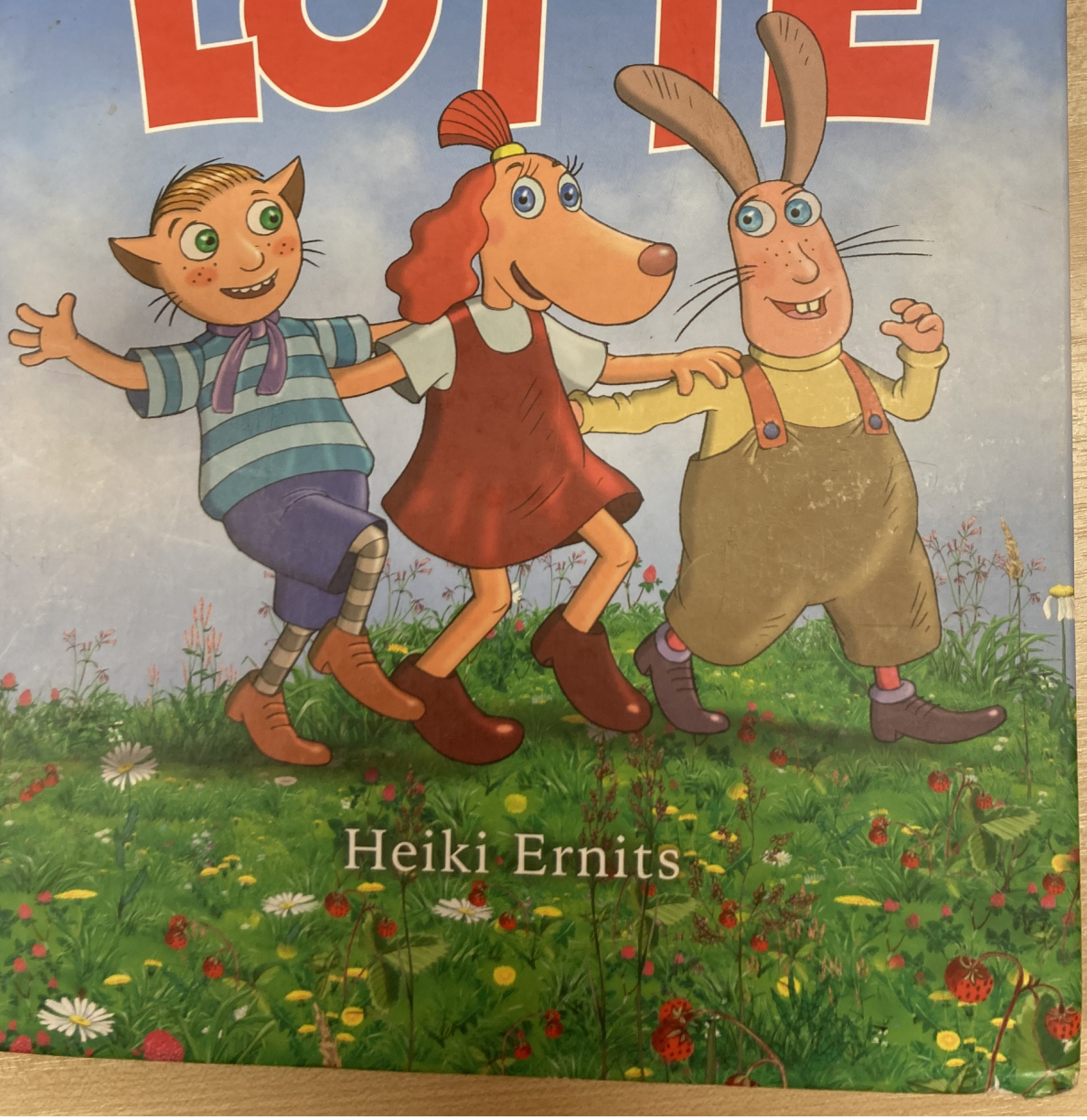

Heiki Ernits

„Puust silmad, miks te mind niiviisi vahite?"

Ei mingit vastust.

Nüüd asus Geppetto nukule nina voolima, ent vaevalt oli ta selle valmis saanud, kui nina hakkas kasvama ning venis mõne minutiga ilmatu pikaks.

Asjata nägi vaene Geppetto vaeva, et nina lühemaks lõigata: mida rohkem ta nüsis, seda pikemaks too häbematu nina kasvas. Geppetto jättis nina rahule ning tegi nukule suu.

Suu polnud veel valmiski, kui juba kukkus naerma ja tänitama.

„Ära naera!" hüüatas Geppetto solvunult, kuid sama hästi oleks ta võinud seinaga rääkida.

„Ära naera, ma ütlen sulle!" käratas ta ähvardavalt.

Nüüd jäi suu vait, kuid ajas see-eest keele pikalt välja.

Et töö pooleli ei jääks, tegi Geppetto näo, nagu ei märkaks ta midagi, ning meisterdas edasi.

Pärast suud sai nukk endale lõua, siis kaela, õlad, kõhu, käsivarred ja käed.

Niipea kui käed valmis said, tundis Geppetto, kuidas tal parukas peast kisti. Ta vaatas ringi, ja mida ta nägi? Tema kollane parukas nuku käes!

„[illegible]!... Anna otsekohe mu parukas tagasi!"

[illegible] aga, selle asemel et sõna kuulata, pani paruka endale pähe, nii et ta sinna alla peaaegu ära pidi lämbuma.

Sellise häbematuse peale muutus Geppetto kurvaks nagu ei iial varem ning ütles [illegible]:

„Küll sa oled üleannetu! Ise pole veel valmiski, aga juba näitad üles lugupidamatust oma isa vastu! Väga paha, mu poiss, väga paha!"

Ning ta kuivatas pisara.

Nüüd jäid teha veel jalad.

Kildi-
raamatukogu

PINOCCHIO

Carlo Collodi

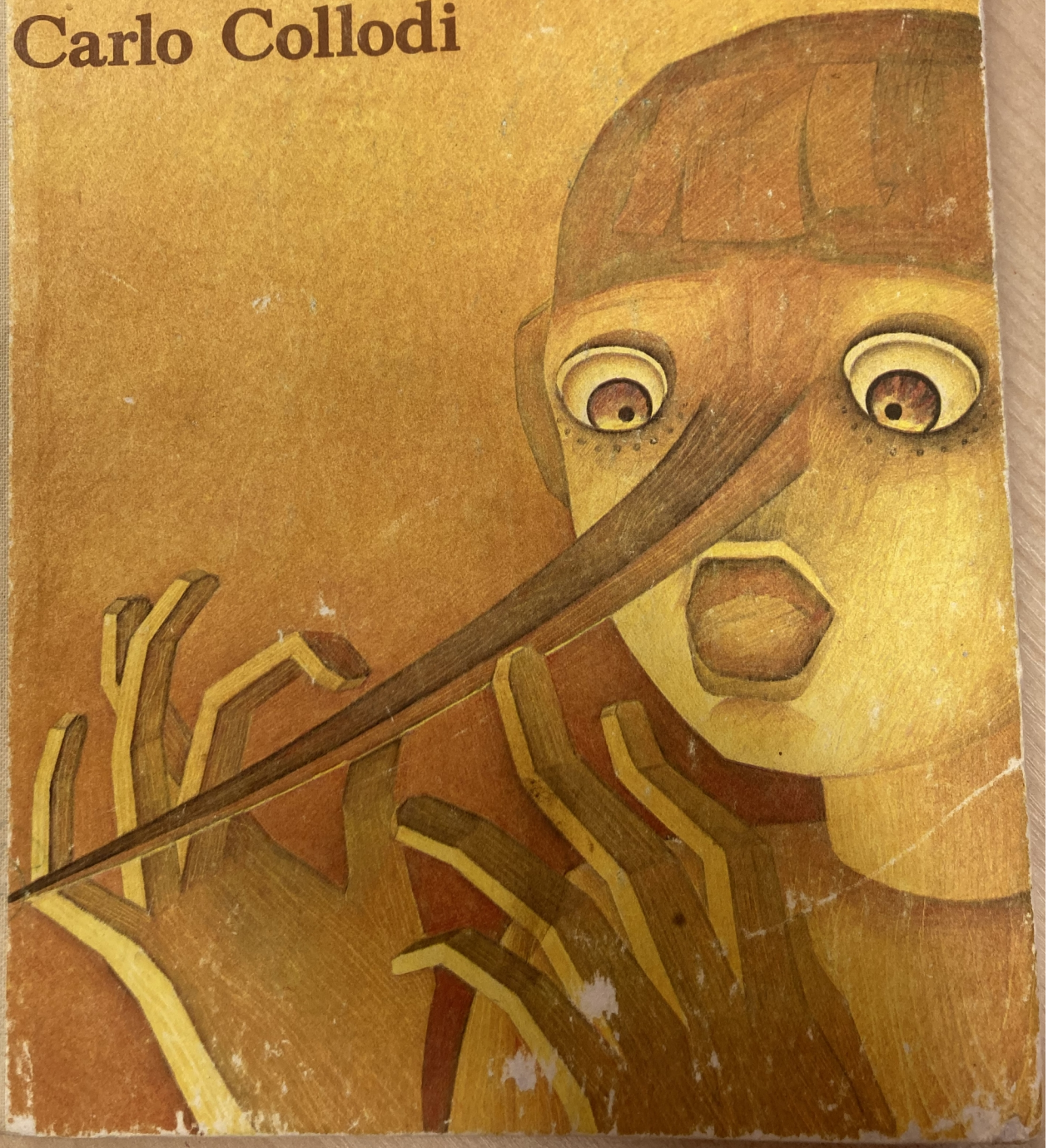

matule nõuandele olin tunduvalt suurendanud, — ma ostsin ligi 40 naelsterlingi eest nipet-näpet, mida kapten oli mulle soovitanud. Need 40 naela hankisin ma mõnede sugulaste kaasabil, kellega ma olin kirjavahetuses ja kes said arvatavasti mu isa või vähemalt ema niikaugele, et need mulle mu esimeseks tehinguks niipaljukestki loovutasid. See oli ka ainuke kõigist mu reisidest, mida ma võin edukaks nimetada, ja seda tänu mu kaptenist sõbra aususele ja õiglasele meelele, kelle käe all ma sain korralikke teadmisi matemaatikast ja navigatsioonist, õppisin määrama laeva kurssi ja taevakehade järgi kindlaks tegema asukohta, ühesõnaga, mõistma asju, mida meremehel on vaja teada; sest nii nagu temale pakkus lõbu mind õpetada, nõnda valmistas mulle lõbu õppida; ja nii tegi see reis minust ühel hoobil meremehe ja kaupmehe, sest ma tõin kodumaale jõudes kaasa viis naela ja üheksa untsi kullatolmu, mille eest mulle Londonis maksti ligemale kolmsada naela, ja see õnnestunud tehing täitis mu pea kõrgelennuliste plaanidega, mis hiljem said mulle hukatuseks. Aga isegi sellel reisil ei pääsenud ma ebameeldivustest: ma tundsin alatasa iiveldust, kuna mind vaevas äge troopikapalavik, mida põhjustas erakordne kuumus — ulatus ju rannik, kus me põhiliselt oma kaupa müüsime, põhjalaiuse viieteistkümnendast kraadist kuni ekvaatorini välja.

Niisiis oli minust saanud Ginea kaupmees, ja ehkki mu kaptenist sõber mu suureks kurvastuseks varsti pärast kojujõudmist suri, võtsin ma nõuks sama reisi korrata ja valisin selleks tollesama laeva, kus kapteniks oli nüüd mees, kes oli eelmise reisi ajal tüürimehe ametit pidanud. See oli kõige õnnetum reis, mida inimlaps iganes üle on elanud, sest kuigi ma ei paigutanud sellesse kaubareisi rohkem kui napilt 100 naela oma vastkogutud varast (200 naela jätsin hoiule oma sõbra lese, väga õiglase ja ausa naisterahva kätte), tabasid mind sel reisil hirmsad õnnetused. Algas see sellega, et kui meie laev oli teel Kanaari saarte poole, või õigemini, kui ta viibis nende saarte ja Aafrika ranniku vahel, üllatas meid hommikuhämaruses Salest pärit mereröövlite laev, mis hakkas meid täispurjes taga ajama. Eks lõime siis meiegi oma purjekangad lahti, niipalju kui meil neid raadele mah-

12707

Daniel Defoe

ROBINSON CRUSOE

«Mis laul see on?» küsis [redacted].

«See laul on minust endast,» vastas keegi orvast. «See on laul Tuu-tikist, kes ehitas lumelaterna, aga refräänis on juttu hoopis teistest asjadest.»

«Ma saan aru,» ütles [redacted] ja istus lumme.

«Ei sa saa ühtigi,» lausus Tuu-tiki sõbralikult ja upitas ennast nii palju orvast välja, et hakkas paistma ta punase-valgetriibuline kampsun. «Sest refräänis on juttu nimelt niisugustest asjadest, millest ei saada aru. Praegu mõtlen ma parajasti virmaliste peale. Pole ju hoopiski teada, kas nad on tegelikult olemas või ainult paistavad. Kõik on väga ebakindel ja see mind just rahustabki.»

Seejärel laskus ta uuesti lumme ja jätkas vahtimist taevasse, mis oli jõudnud muutuda juba päris mustaks.

[redacted] ajas nina püsti ja nägi virmalisi, mida enne teda polnud näinud ükski [redacted]. See oli valge ja sinine ja natuke roheline kuma, mis kattis taevast suurte lainetavate eesriietena.

«Ma arvan, et nad on olemas,» sõnas ta.

Tuu-tiki ei kostnud midagi. Ta ronis lumelaterna juurde ja võttis selle seest oma küünla.

«Selle võtame koju kaasa,» tähendas ta. «Enne kui Urr tuleb ja peale istub.»

[redacted] noogutas tõsiselt. Üheainsa korra oli ta Urri näinud. See oli kunagi ammu ühel augustiööl. Jääkülma ning

Kiikla
külaraamatukogu

Tove Jansson

MUUMITROLL

«On sul aga vigurid!» kraaksatas ta. «Muudkui hulgud päevade kaupa mööda maad ja ilma ringi, mina istugu kodus ja valutagu südant!»

Kaaren keksis ühelt jalalt teisele. «Mismoodi sa välja näed! Üleni tolmune! Pealegi, miks sa lonkad? Kas sa tuled jalgsi? Ma arvasin, et sul on ikka luud kaasas.»

«Mul oli küll,» ohkas [illegible]

«Või oli? Mis see tähendab?» kraaksus [illegible]

«See tähendab, et ta on läinud.»

«Luud...»

«On läinud,» vastas [illegible]

Nüüd kaaren taipas. Ta kallutas pea küljele ning tähendas:

«Niisiis nabisid nad su kinni! Seda oli arvata. Ma oleksin ülimalt imestunud, kui nad poleks sind tabanud! Ja midagi muud sa polegi õieti ära teeninud.»

[illegible] ei hoolinud praegu millestki. Magada – mõtles ta. Ainult magada! Ta komberdas kambrisse ja vajus sedamaid voodisse.

«Ohoo!» hüüdis [illegible] hämmeldunult. «Kas sa ei tahaks vähemalt oma tolmused riided seljast võtta?»

[illegible] aga norskas juba.

Ta magas nagu kott kuni järgmise keskhommikuni. Kui ta üles ärkas, kükitas [illegible] tema voodisamba otsas.

«Noh, kas magasid ennast välja?»

«Enam-vähem,» vastas [illegible] haigutades.

«Siis tohiks ehk lõpuks teada saada, mis seal õieti toimus?»

23835

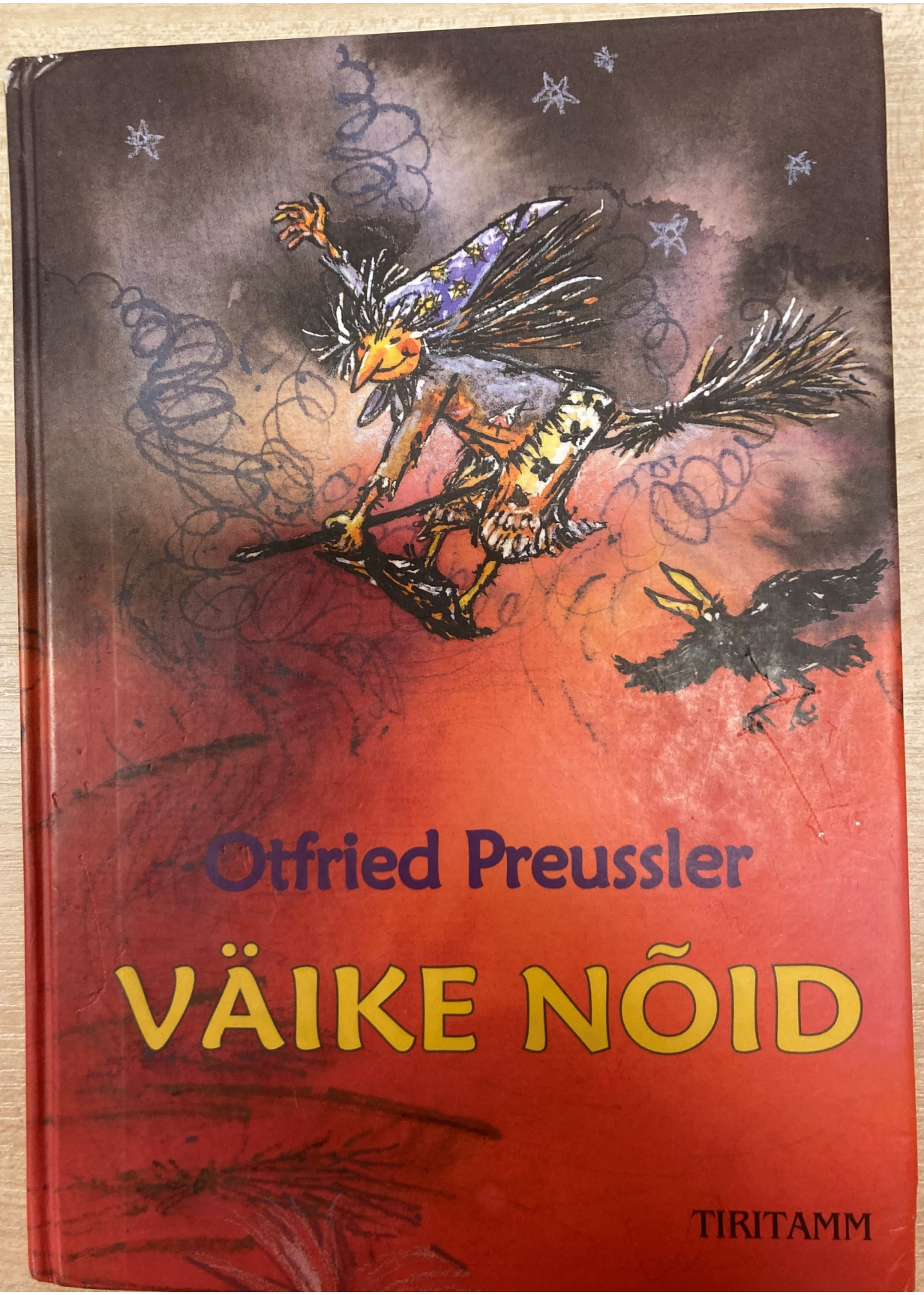

Otfried Preussler

VÄIKE NÕID

TIRITAMM

ei hakka neid üldse enam kunagi lugema, ja et katsun siis tõepoolest natuke rohkem ja paremini õppida, nagu vanaema iga kord rõhutas, kui juturaamatud kõne alla tulid.

Meie pikale mossitamisele tegi aga ootamatu lõpu üks imelik juhtum, mille üle ma olen mitu korda mõelnud ja millest ma aga sugugi aru ei saa.

Juhtus see nii. Vanaema saatis mind ühel õhtul poodi teed tooma. Pood oli rahvast täis ja mul tuli üsna kaua oodata. Olin juba päris leti ligi, kui nägin, et vanaema poeuksest sisse astus. Ta tuli muidugi vaatama, kuhu ma nii kauaks jäin. Vanaema astus minu juurde ja tahtis mulle midagi ütelda, kui nägin, et üks onu, meist tükk maad eemal, teda teretas.

Mis vanaemaga sel momendil juhtus, seda mina ei tea, kuid ta muutus näost nii imelikuks, krahmas mu ümbert kinni ja tõukas mind ukse poole. Püüdsin küll vastu seletada, et ma pole ju veel teed saanud, kuid tema sosistas ainult: «Lähme!» ning kiirustas mind enda ees lükates uksest välja. Kogu asi oli nii imelik ja arusaamatu ja muutus veel arusaamatumaks, kui vanaema juhtis mind pärast poest väljumist kõrvalmaja hoovi. Kui ma temalt sosinal aru pärima hakkasin, miks ta nii teeb, pani ta mulle koguni käe suule. Mul hakkas isegi pisut jube. Mõtlesin juba, et vanaema on ehk äkki mõni välismaa salakuulaja, kellel ollakse jälil, kuid see mõte tundus mulle endalegi pisut kentsakas — aga mida muud ma siis oskasin sellest asjast arvata?

Kuulsin, kuidas inimesed värava taga tulid ja läksid. Siis jäi korraga tänav päris tühjaks ja meie vanaemaga hiilisime koju hoopis teist teed kaudu kui harilikult. Ega vanaema mulle koduski seda asja rohkem selgitanud.

Kui küsisin ta käest:

«Vanaema, kas sa ei näinud, et üks onu esteks poes sind teretas?», siis vanaema, samuti nagu ei näinud poes selle onu teretamist, nii ei kuulnud seekord ka minu küsimust, vaid koguni ütles: «Kas sul siis täna õhtul midagi lugeda pole?»

See oli alles pööre! Seda juhust ei saanud kasutamata jätta. Võtsin kohe südame rindu ning ütlesin:

«Vanaema, luba ma loen sulle sellest raamatust midagi ette, siis saad isegi aru, et ma ei tahtnud seekord sugugi maja põlema pista.»

Silvia RANNAMAA

Kadri Kasuema

KÄRKI LOETUD
TÄIDETUD

Ning andis tõmmata.

Et mulle juhtus kohe väävlita tikk, ei olnud teistel enam vaja loosida, sest väävlita tiku tõmbaja pidi jääma magnetofoni lülitama. Ja nad kobisid voodisse tagasi sõnadega, et kellel ei vea õnnemängus, veab armastuses, mis käis minu kohta ja oli nõrk lohutus.

Kui siis Topp oli jala voodipulkade vahelt läbi ajanud ja Kaur padjanurga hammaste vahele võtnud ning Kiilike öelnud, et õppimine – valgus, mitteõppimine – pimedus, panin ma magnetofoni käima.

Aga kui naisehääl muudkui luges, et „lesson twenty three" ja uued sõnad nii ja nii, ja Kiilike jäi ka magama, hakkasin ma aru saama, kui halvasti mul on läinud. Ja mõtlema, mis siis küll saab, kui ma homme inglise keele tükki ei mõista. Ja et ma ei mõista, oli ette teada, sest õhtul õppimistunni ajal ei õppinud ma mitte sõnagi, kuna oli lootus unemeetodile.

Nagu klassijuhataja seltsimees Pükk ütleb, hakkab inimese peaaju raskes olukorras kahekordse kiirusega tööle, ja see juhtus ka minuga. Pärast väikest pingutamist sain ma aru, et pole muud teed minu ja sellega ka klassi keskmise õppeedukuse päästmiseks kui homne tükk ja sõnad toanaabrite kombel unes selgeks õppida.

Siis ma võtsingi Kiilikese kuue rinnataskust selle kõvera naela ning läksin vaatama, kas see teeb lahti ka füüsikakabineti, et saaksin leida mõned seadmed magnetofoni sisse- ja väljalülitamiseks ilma minu osavõtuta. Nael tegigi lahti ning ma tõin magamistuppa elektrimagneti, traati, kotitäie haavleid ja selle masina, mis väntamisel voolu annab. Aga kuna ma veel ei teadnud, kuidas magnetofoni sisse- ja väljalülitajat teha, ning Kiilikese norskamine segas mõtlemist, tekkis huvi, kas seda norskamist ei saa äkki voolumasinaga vaigistada. Ja ma panin juhtmed Kiilikese varvaste vahele ning keerasin katseks vänta, mis oli mõtlematu tegu, kuna Kiilike rabas nii tugevasti vastu öökappi, et haavlikott läks ümber ja veel magnetofoni peale.

Eesti vanasõna ütleb, õnnetus ei hüüa tulles, ja nii see oli ka. Sest kuna Kaur ennist mootori uurimise eesmärgil magnetofonil kaane maha

26824
KIIKLA

JAAN RANNAP

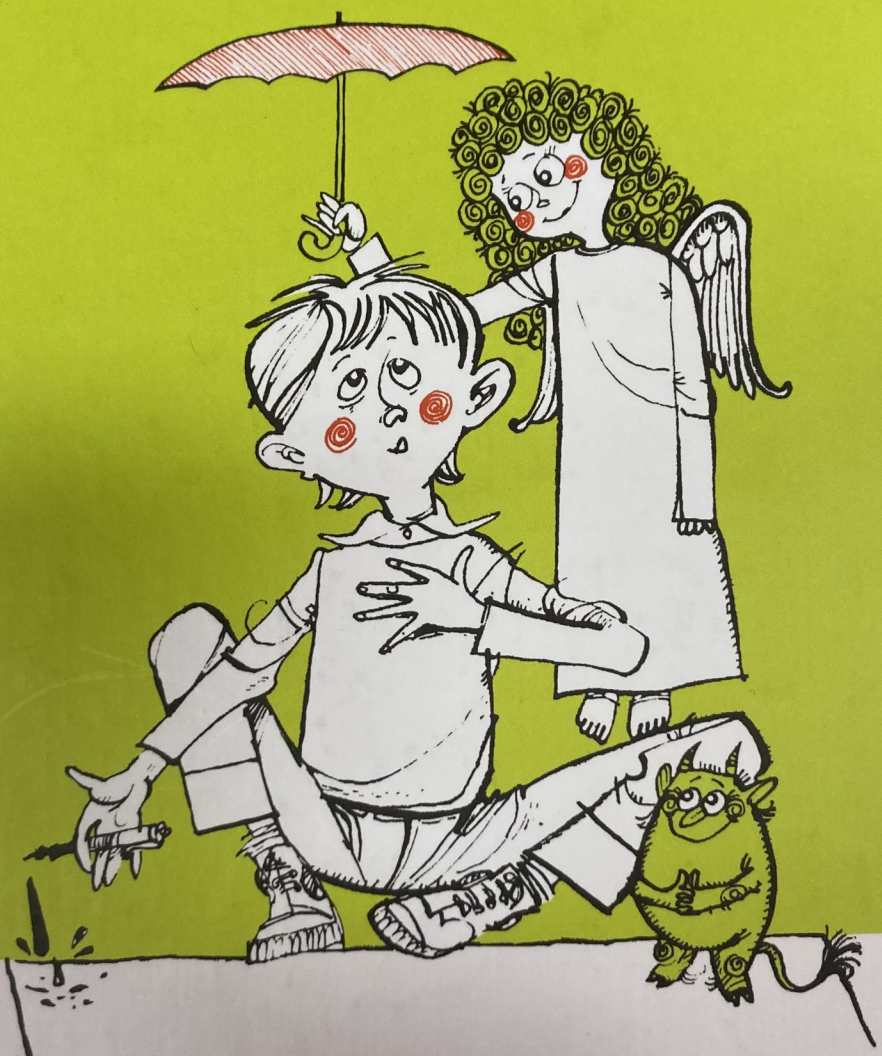

AGU SIHVKA ANNAB ARU

Pildid joonistanud
EDGAR VALTER

„Küll ma sind õpetan, kuidas viisakas olla," õiendas jänes pahaselt. „Võta kohe müts maha ja ütle tere nagu kord ja kohus," kisendas ta. „Muidu ma sulle veel näitan!"

Nukk aga vaikis endiselt.

Nüüd andis jänku nukule tubli tou, aga käpp jäi nuku külge kinni – vaik on ju nagu liim!

KIIKLA RAAMATUKOGU

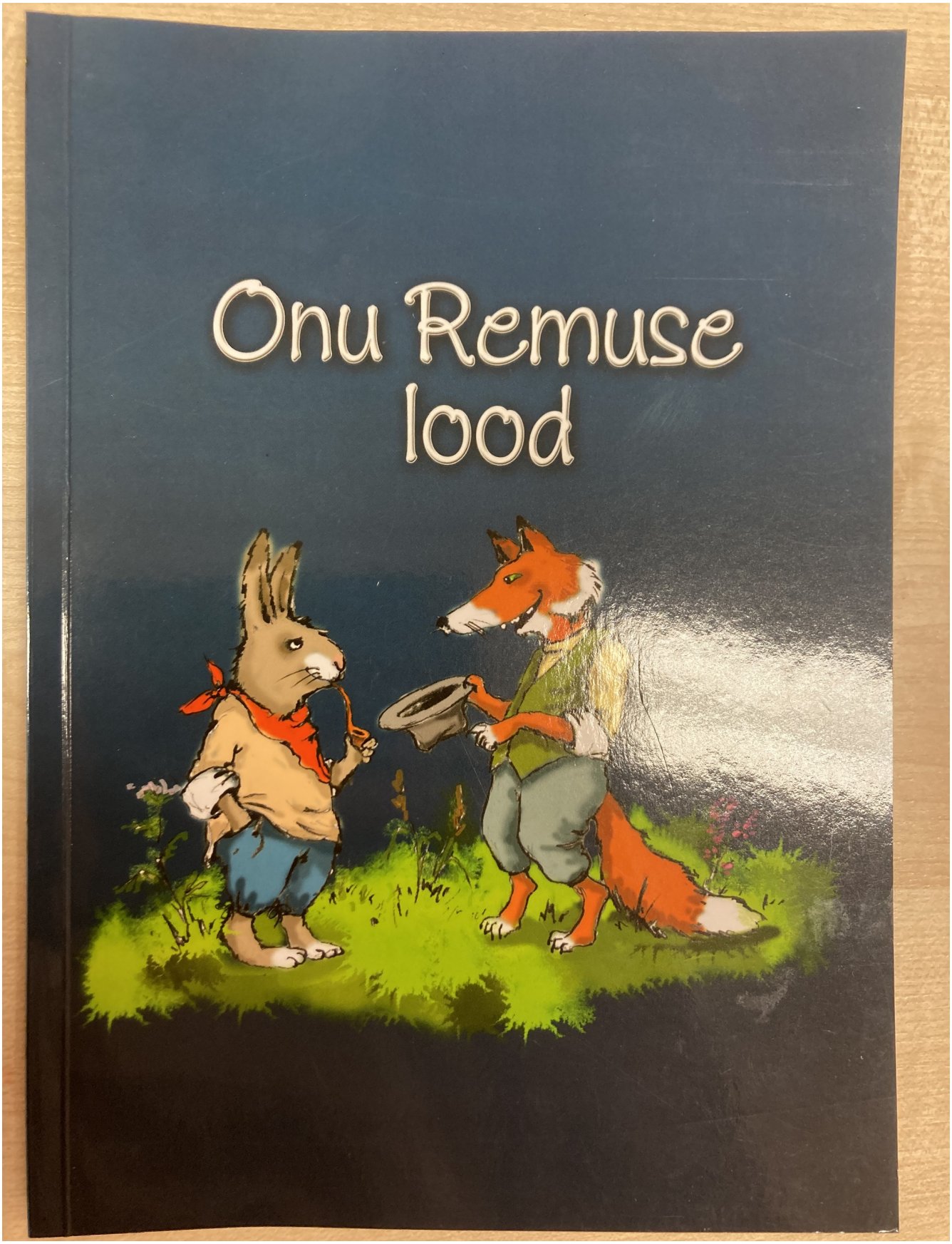

Autor: Joel Chandler Harris

vaks muutus. «*Indi*... võib-olla on jutt Indiast, kuhu laevahukk nood meremehed paiskas? Ja mida tähendab sõnakatke *ongit*? ... Aa! *Longitude* – pikkuskraad! Ja siin ongi laius: 37° 11'. Viimaks ometi! Meil on ju nüüd täpsed andmed.»

«Kuid puuduvad andmed pikkuse kohta,» ütles MacNabbs.

«Ei või liiga palju tahta, kallis major,» vastas Glenarvan. «Hea seegi, et teame täpset laiuskraadi. Prantsuskeelne sedel on neist kolmest kindlasti kõige täielikum. Samuti pole kahtlust, et kõigi kolme sedeli sisu oli sõna-sõnalt ühesugune, sest kõigil on samapalju ridu. Seepärast peame nüüd sedelid kõrvutama ja ühte keelde tõlkima, et leida kõige tõenäolisem, loogilisem ja selgem mõte.»

«Kas kavatsete dokumendi prantsuse, inglise või saksa keelde tõlkida?» küsis MacNabbs.

«Prantsuse keelde,» vastas Glenarvan, «sest enamik meid huvitavaid sõnu on säilinud selles keeles.»

«Teil on õigus, kõrgeausus,» ütles John Mangles. «Pealegi on prantsuse keel meile kõige lähedasem.»

«Otsustatud. Ma kirjutan selle dokumendi neid poolikuid sõnu ja lausekatkeid ühendades, sõnu lahutavaid vahesid arvestades ja neid sõnu täiendades, mille tähenduse suhtes võime kindlad olla; siis võrdleme ja teeme oma järeldused.»

Glenarvan võttis kohe sule ja mõne hetke pärast esitas ta oma sõpradele paberi, millele olid kirjutatud järgmised read:

7 juin 1862 trois-mâts Britannia Glasgow
sombré gonie austral
a terre deux matelots
capitaine Gr abor
contin pr cruel indi
jeté ce document de longitude
et 37°11' de latitude Portez-leur secours
perdus

Sel hetkel tuli üks madrustest kaptenile teatama, et «Duncan» on jõudmas Clyde'i lahte, ja palus korraldusi.

26321
KIIKLA
RAAMATUKOGU

JULES VERNE

KAPTEN GRANTI LAPSED

„Kas te ei saa sellega midagi teha, Dumbledore?"

„Isegi kui saaksin, ei teeks ma seda. Armidest võib kasu olla. Mul endal on vasaku põlve kohal arm, mis on Londoni metroo täpne kaart. Noh, anna ta nüüd siia, Hagrid, – ajame selle asja korda."

Dumbledore võttis [illegible] sülle ja pöördus Dursleyde maja poole.

„Kas ma – kas ma tohiks temaga hüvasti jätta?" küsis Hagrid.

Ta kummardas oma suure sassis pea [illegible] kohale ja andis talle ilmselt väga kareda ja torkiva musi. Siis äkitselt hakkas Hagrid uluma nagu haavatud koer.

„Tss!" sisistas professor McGonagall. „Sa ajad mugud üles!"

„V-v-abandust," nuuksus Hagrid, võttis välja suure täpilise taskuräti ja peitis sellesse näo. „Aga ma ei s-s-suuda seda taluda – Lily ja James surnd – ja vaene väike [illegible] jääb elama mugude juurde..."

„Jah, jah, see kõik on väga kurb, aga võta ennast kokku, Hagrid, või meid avastatakse," sosistas professor McGonagall ja patsutas Hagridit pepsilt õlale, samal ajal kui Dumbledore astus üle madala aiamüüri ja kõndis välisukse juurde. Ta asetas [illegible] hellalt ukse taha, võttis mantlitaskust kirja, pistis selle [illegible] tekivoltide vahele ning tuli teiste juurde tagasi. Terve minuti seisid nad kolmekesi ja vaatasid väikest pundart; Hagridi õlad vappusid, professor McGonagall pilgutas raevukalt silmi ning näis, et säde, mis Dumbledore'i silmis tavaliselt vilkus, oli kustunud.

„Nojah," ütles Dumbledore lõpuks, „ongi kõik. Meil pole siin enam midagi teha. Võime sama hästi koos teistega pidutsema minna."

„Jah," ütles Hagrid väga summutatud häälega. „Ma viin Siriusele ratta tagasi. Head ööd, professor McGonagall – professor Dumbledore."

Jopivarrukaga silmist voolavaid pisaraid pühkides kargas Hagrid sadulasse ja lõi mootori käima, siis kerkis ta mürinal õhku ja kadus öhe.

„Loodetavasti näen ma teid peagi, professor McGonagall," lau-

23569
KIIKLA RAAMATUKOGU

Harry Potter

JA

TARKADE KIVI

J. K. ROWLING

Peatükk 2 *Kivist luuletaja*

«Nüüd olgu sel lõpp!» müristas härra Blom. «Mul on sellest villand! Vaadake ometi. Jäätis! Jäätis vahukoorega! Selle hea pajaprae asemel, mis äsja laual seisis!»

Nella Dellal ja Johannesel oli kohmetu ilme näol.

«Et meil [illegible] majas on, sellest on isegi küllalt!» kärkis härra Blom. «Aga olgu tinistamisel lõpp!»

Jah, seal nad nüüd istusid. Nella Della oli hautanud pajaprae sibulatega. Aga kui nad kõik laua äärde asusid, oli Johannes öelnud: «Ma ei taha pajapraadi, ma tahaksin hoopis jäätist.» Ning siis oli üleannetu [illegible] muutnud pajaprae kausitäieks vanillijäätiseks. Nüüd polnudki muud süüa peale jäätise. Laste meelest oli see põrutavalt vahva, kuid isa oli päeva otsa oma raamatu kallal kõva tööd teinud. Tal oli kõht tühi. Tema tahtis head, toitvat sööki. Mitte paljast jäätist.

«Tee see kohe jälle pajapraeks,» käskis härra Blom. «Ja kähku!»

[illegible] istus nagu ikka söögi ajal oma nukutooliga laual. Nüüd liigutas ta kärmesti ja närvlikult käsi suure jäätisekausi kohal. Jäätis läks roheliseks. Jäätis läks kuumaks, ta hakkas aurama. Kõik vaatasid ja tõmbasid ninaga lõhna. Laual oli lillkapsas.

«On see pajapraad?» hüüdis härra Blom.

[illegible]

Kiikla
külaraamatukogu

Annie M.G. Schmidt

VIPLALA LOOD

Annie M.G. Schmidt * VIPLALA LOOD